

се хранеха тихо и чинно, без да смеят високо да издигат гласа си.

Когато нямаша гости, навечер бащата седеше в градинката между голямата и малката къща, четеше на висок глас или разговаряше с децата и жена си, разправяше им случки из българската история, из разните науки.

Но това, което той най-упорито им внушаваше, беше като учат гръцкия език никога да не забравят българския.

Не трая дълго честития живот в дома на даскал Христати Павлович.

Не можа да довърши даровитният книжовник своите замислени трудове.

Две седмици се бори силният мъж с жестоката болест, която мореше по това време българите, особено в свищовския край. Накрай холерата го победи. На 21 юли Христати Павлович силоши очи и остави жена си с многобройна невръстна челяд само да се бори с живота. Богатства той нямаше. Парите не наследиха. Но им завеща пламенния си дух, борческата си природа, неугасимата си любов към род и родина.

Преди да издъхне Христати Павлович накара да доведат при него двамата му по-големи синозе, димитър и Николай. От далеч ги благослови и тихо, ала ясно и отчетливо им заръча:

— Децата, аз не можах да свърша щото съм започнал. Но дано вие довършите моята работа...

Не мина година и децата на даскал Христати останаха кръгли сираци. Севеста Павлович не можа да прежали любимия си съпруг и угасна сломена от грижи и скръб.

Нейният брат, Яков Цанков, и майка й отведоха децата във Влашко, в града Зимнич, отвъд Дунава, тъкмо срещу Свищов.

Под нежните грижи на вуйчо си и баба Екатерина, осиротелите деца растяха, учели, ала не забравяли заветите на баща си. Димитър прати да следва гимназия в Белград.